

پژوهش در علوم ورزشی
شماره ۵- صص ۱۴-۱

بررسی وضع موجود و تدوین شاخص‌های استعدادیابی در رشته والیبال

دکتر خسرو ابراهیم^۱ - محمود حیدری^۲ - علیرضا معمری

۱- دانشگاه شهید بهشتی - عضو فدراسیون والیبال

چکیده

هدف از تحقیق حاضر، تدوین شاخص‌های مهم در استعدادیابی برای والیبال بود. بدین منظور پرسشنامه‌ای متشکل از شش شاخص: آنتروپومتریکی (۵ شاخص)، آمادگی جسمانی (۷ شاخص)، روان‌شناختی (۶ شاخص)، مهارتی (۴ شاخص)، عملی (۳ شاخص) و ترکیب بدن (۳ شاخص)، در مجموع ۲۸ شاخص تهیه شد. برای جمع‌آوری اطلاعات از چهار گروه مربیان باشگاهی (۲۵ نفر)، مربیان درجه یک داخلی (۲۱ نفر)، مربیان خارجی (۱۷ نفر) و مربیان مدارس (۲۴ نفر) به صورت داوطلب برای تکمیل پرسشنامه مذکور استفاده شد. پس از جمع‌آوری پرسشنامه‌ها، کلیه اطلاعات در چهار پرسشنامه (یک پرسشنامه برای هر یک از چهار گروه مربیان) تنظیم شد. به منظور تجزیه و تحلیل اطلاعات و تعیین رتبه شاخص‌ها از دو آزمون «کراسکال والیس» برای مقایسه میانگین رتبه شاخص‌های ششگانه از نظر مربیان و آزمون «فردمن» برای مقایسه میانگین رتبه مربوط به هر یک از شاخص‌های ششگانه استفاده شد. برای تعیین سطح متناذری اختلاف بین شاخص‌ها از آزمون «خی-دو» با $P \leq 0/05$ استفاده شد و نتایج به صورت جداول و نمودارهای مربوط به هر قسمت تنظیم شد. بر اساس نتایج به دست آمده، یازده شاخص برتر از بین ۲۸ شاخص معرفی و انتخاب شد که به ترتیب

رتبه از بیشترین به کمترین عبارت‌اند از: حس همکاری، قدرت تصمیم‌گیری، سرعت، مسئولیت‌پذیری، پرش درجا، پرش دفاع، قد، سرو، جرئت، چابکی و پرش آبشار. همچنین مشاهده شد که شاخص‌های روان‌شناختی در مجموع از سایر شاخص‌ها در فرایند استعدادیابی برای والیبال مهم‌ترند و به‌نظر مربیان، شاخص‌های ترکیب بدن از اهمیت بسیاری برخوردار است.

واژه‌های کلیدی: استعداد، استعدادیابی ورزشی، آنتروپومتریک، ترکیب بدن، شاخص توده بدن (BMI)، والیبال.

مقدمه

شناخت کافی از علوم مختلف ورزش در رسیدن به اوج موفقیت دارای اهمیت بسیاری است، اما به کارگیری این علوم بدون تعیین پیش‌نیازهای اولیه فرصت به‌کارگیری مفید علوم را محدود می‌کند. با عنایت به این مطلب، از جمله وظایف مربیان، غیر از آگاهی از علوم ورزش و نقش هر یک در موفقیت، توانایی در انتخاب نیروی مستعد برای رشته مورد نظر است که به نظر بیشتر صاحب‌نظران و متخصصان فن عاملی فوق‌العاده مهم و پیش‌نیاز اولیه و لازم برای موفقیت در ورزش است. بی‌شک بی‌توجهی به برخی از عوامل یا پیش‌نیازهای اولیه و تعیین‌کننده که تحت عنوان استعدادیابی مطرح است، اگرچه احتمال موفقیت را ناممکن نمی‌سازد، اما بی‌تردید محدود و ضعیف خواهد کرد. این پیش‌نیازها می‌توانند دارای جنبه‌های آنتروپومتریکی، فیزیولوژیکی، مهارتی، روان‌شناختی و غیره باشند. بیشتر مربیان به‌طور غیررسمی، ورزشکاران را بر اساس دارا بودن ویژگی‌های خاص انتخاب می‌کردند، اما تقریباً از دهه ۷۰ به بعد بسیاری از کشورها، به‌ویژه اروپای شرقی، برنامه منظمی را تحت عنوان استعدادیابی شروع و در عرصه ورزش قهرمانی مقاماتی نیز کسب کردند.

در همین ارتباط، آلابین (۱۹۸۰) و هان (۱۹۹۰) اعلام کردند که استعدادیابی مؤثر، عامل اصلی برتری کشورهای اروپای شرقی در ورزش قهرمانی در دو دهه اخیر بوده است. مشابه همین برنامه و روش نیز در کشورهای اروپای غربی، امریکای شمالی و برخی از کشورها از حدود دهه ۸۰ اعمال می‌شود. این کشورها با ساماندهی و تشکیل تیم‌های متشکل از متخصصان و صاحب‌نظران و با استفاده از آزمون‌های پیشرفته و تخصصی اقدام به شناسایی استعدادهای ورزشی و تدوین برنامه‌های تمرینی علمی

کردند که در مجموع نتایج چشمگیری برای ورزشکاران و تیم‌های ورزشی در صحنه‌های رقابت حاصل شد.

استعدادیابی با توجه به تمام ویژگی‌های آن می‌تواند بسیار پیچیده یا بسیار ساده انجام گیرد. بدیهی است پیچیده یا ساده بودن آن بستگی به عواملی دارد که استعدادیاب در روش کار خود و برنامه استعدادیابی لحاظ خواهد کرد. انتخاب استعداد برای ورزشی مانند بسکتبال و والیبال می‌تواند تنها بر اساس قد فرد انجام شود یا غیر از قد می‌توان عوامل دیگری را نیز مد نظر قرار داد. امروزه در برنامه‌های استعدادیابی صحیح و علمی، غیر از لحاظ نمودن عوامل متعدد و مهم از آزمون‌های میدانی و آزمایشگاهی تخصصی با بهره‌گیری از متخصصان و علوم روز نیز استفاده می‌شود، مانند برنامه‌های جامع استعدادیابی عمومی^۱ و استعدادیابی ویژه^۲ یا تخصصی. کمیسیون ورزش استرالیا (ASC)^۳ هنگام برگزاری بازی‌های ۲۰۰۰ سیدنی طرحی را در سه مرحله با نام استعدادیابی به عنوان عامل مهم در هدایت برنامه‌های فوق‌نخبگان^۴ ارائه کرد. این طرح از سال ۱۹۸۸ پس از شروع کار با ورزش قایقرانی راه‌اندازی شد و به دلیل موفقیت در این رشته، سایر رشته‌های ورزشی را نیز دربرگرفت. این برنامه در سه مرحله^۱ (دست‌چین کردن در مدرسه^۵، ۲) انجام آزمون ویژه ورزشی^۶ و ۳) رشد استعداد^۷ اجرا شد.

یکی از دشوارترین مسائل پیرامون استعدادیابی، تعیین سهم عوامل جسمانی، فیزیولوژیکی، روانی، مهارتی و حرکتی برای یک رشته ورزشی خاص است. بدیهی است لحاظ کردن عوامل فوق به طور مساوی برای کلیه ورزشکاران درستی نخواهد بود. بنابراین لازم است که با دقت به این مسئله توجه شود و نسبت هر یک از عوامل نام‌برده به طور دقیق تعیین شود.

از آمادگی جسمانی بیش از آمادگی تکنیکی، آمادگی روانی و آمادگی نظری یاد شده و در هرم تمرین بیشترین سهم را به خود اختصاص داده است. بوچارد و برونلی (۱۹۶۹) در این خصوص، به قابلیت‌های مربوط به عضله پرداخته‌اند (۵).

1. general talent identification

2. specific talent identification

3. Australian Sports Commission

4. elite

5. school screening

6. sport specific testing

7. talent development

بلوم فیلد (۱۹۹۵) با در نظر گرفتن سطح نوجوانان برای استعدادیابی صحیح شاخص‌هایی مانند قدرت، توان، انعطاف و سرعت را عوامل آمادگی جسمانی نام برده است (۴).

سهیل و همکاران (۱۹۹۱) نیز دو قابلیت زمان واکنش و چابکی را از ویژگی‌های بازیکنان والیبال می‌دانند (۱۲) در همین ارتباط، پل و همکاران (۱۹۸۲) ضمن تأکید بر قابلیت‌های جسمانی برای والیبال به قابلیت‌های دیگر نظیر اکسیژن مصرفی و ترکیب بدن، پرورش درجات و... اشاره کرده‌اند (۱۰).

اسمیت و همکاران (۱۹۹۲) اهمیت عوامل جسمانی و فیزیولوژیکی و تفاوت اجرا بین تیم ملی کانادا و تیم منتخب دانشگاه‌ها را بررسی کرده‌اند (۱۱). آن‌ها در جمع بندی کلی خود به این نتیجه رسیدند که بازیکنان تیم ملی نسبت به بازیکنان دانشگاهی از قدرت، سرعت و توان بیشتری برخوردارند (۱۱). اسفرجانی (۱۳۷۹) نیز شاخص‌های آمادگی جسمانی از قبیل سرعت، توان، قدرت و انعطاف پذیری را از عوامل مهم در مقایسه بازیکنان دختر والیبال پایگاه‌های قهرمانی کشور با تیم ملی والیبال می‌داند (۱). شاخص‌های آنروپومتریکی از دیگر عوامل تعیین‌کننده موفقیت در ورزش محسوب می‌شود. در این خصوص، ارکولسی (۲۰۰۰) شاخص‌های آنروپومتریکی را از عوامل بسیار مهم در والیبال عنوان کرده است (۷). اسفرجانی (۱۳۷۹) و یادآور (۱۳۷۶) نیز در مطالعات خود از شاخص‌های آنروپومتریکی مانند قد، طول اندام تحتانی و اندام فوقانی به عنوان عوامل مهم در تعیین استعداد مناسب برای رشته والیبال یاد کرده‌اند (۱،۲).

بین شاخص‌های مهم در استعدادیابی، از ترکیب بدن شامل اجزایی مانند درصد چربی بدن، توده چربی و شاخص توده بدن زیاد یاد شده است. تاینسن (۱۹۹۱) نیز در بین شاخص‌های متعددی که برای انتخاب و طبقه‌بندی بازیکنان والیبال دبیرستانی در نظر گرفته است، درصد چربی بدن را نام برده است. بلم فیلد (۱۹۹۵)، پل و همکاران (۱۹۸۲)، شاخص‌های مربوط به ترکیب بدن را در فرایند استعدادیابی، به‌ویژه مرحله استعدادیابی ویژه، مهم می‌دانند (۴، ۱۰). اسمیت و همکاران (۱۹۹۶) ترکیب بدن متشکل از توده بدون چربی و توده چربی را شاخص‌های مهمی در تعیین اختلاف بین بازیکنان ملی والیبال کانادا و بازیکنان منتخب برای بازی‌های دانشگاهی می‌دانند (۱۱).

غیر از شاخص‌های نام برده، متخصصانی مانند اسمیت و همکاران (۱۹۹۱)، پل و همکاران (۱۹۸۲)، بلوم فیلد (۱۹۹۵)، سهیل (۱۹۹۱) و تاینسن (۱۹۹۱) از شاخص‌های اجرایی یا حرکتی از جمله پرش درجا، پرش آبشار و پرش دفاع یاد کرده‌اند. در گزارش استعدادیابی چینی‌ها نیز به شاخص‌های حرکتی بسیاری از جمله پرش در وضعیت مختلف، زمان واکنش و سرعت حرکت پرداخته شده است. (۱۰ و ۹ و ۸ و ۴).

شاخص‌های مهارتی در حال حاضر به عقیده بیشتر متخصصان در فرایند استعدادیابی دارای اهمیت زیادی است. این شاخص‌ها به دلیل نقش مهمی که در اجرای ورزشی مطلوب دارا هستند، اکثراً به عنوان شاخص‌های مهم در استعدادیابی مطرح‌اند (۸، ۱۱، ۱۳).

چینی‌ها (۱۹۹۰) در یکی از الگوی‌های پیشنهادی برای استعدادیابی بخشی با عنوان آزمون تکنیک‌ها معرفی کرده‌اند که در این بخش، دریافت سرو، آبشار، توپ‌گیری و دفاع مطرح شده است. در برنامه پیشنهادی کشور مالزی (۱۹۹۴) برای استعدادیابی در میان شاخص‌های متعدد، برخی از شاخص‌های مهارتی مانند ساعد و پنجه، سرو و آبشار نیز دیده می‌شود.

در مجموعه شاخص‌های پیش‌بینی شده برای استعدادیابی در ورزش به شاخص‌های فیزیولوژیکی نیز پرداخته شده است و برخی از متخصصان بر این عقیده‌اند که شاخص‌های فیزیولوژیکی از اهمیت زیادی برخوردار است. بلوم فیلد (۱۹۹۵) معتقد است آزمون‌های فیزیولوژیکی برای افرادی که به طور زیاد یا تا حدودی برای اجرای ورزشی به استقامت قلبی-عروقی متکی هستند، مهم است (۴). در این ارتباط عده‌ای معتقدند که آزمون حداکثر اکسیژن مصرفی برای تخمین ظرفیت هوازی مهم است (۱۱، ۱۰).

آزمون آستانه اسید لاکتیک در تخمین ظرفیت غیرهوازی ورزشکاران نیز به اعتقاد عده‌ای از متخصصان اهمیت زیادی دارد، پل و همکاران، تاینسن و همکاران، شربتسو (۶، ۱۰، ۱۴).

اخیراً بسیاری از متخصصان ادعا می‌کنند وجود برخی از ویژگی‌های شخصیتی در افراد برای موفقیت در ورزش به اندازه دیگر ویژگی‌ها یا حتی در برخی موارد بیشتر از آن‌ها مهم است. کومادل (۱۹۸۸) وجود قابلیت‌های روان‌شناختی را برای موفقیت یک ورزشکار جوان در صحنه ورزش ضروری می‌داند (۸). ثبات روانی، سطح پایین

اضطراب، سطح پایین عصبی بودن از ویژگی‌های مهمی است که اجازه تحمل خستگی روانی را به ورزشکاران می‌دهد و از وقوع پر تمرینی پیشگیری می‌کند. به عقیده وی خودبرانگیختگی و داشتن سطح بالایی از توانایی حسی - حرکتی برای یادگیری مهارت‌های حرکتی پیچیده بسیار مهم است.

روش تحقیق

جامعه و نمونه آماری

در این تحقیق، جامعه آماری خاصی از پیش تعیین نشده بود. نمونه آماری تحقیق را کلیه مربیان باشگاهی شرکت کننده در کلاس توجیهی فدراسیون والیبال (۲۵ نفر)، مربیان شرکت کننده در کلاس درجه یک مربیگری فدراسیون والیبال (۲۱ نفر)، مربیان شرکت کننده در کلاس درجه سه مربیگری والیبال (۲۴ نفر) تشکیل دادند. غیر از سه گروه فوق از یک گروه ۱۷ نفری مربیان شرکت کننده در کلاس درجه یک مربیگری بین‌المللی نیز به عنوان نمونه آماری استفاده شد. شایان ذکر است که محقق هیچ گونه دخالتی در انتخاب این مربیان جهت شرکت در کلاس‌های فوق نداشته و کاملاً به صورت تصادفی بوده است.

ابزار و روش جمع‌آوری اطلاعات (روش اجرای تحقیق)

به منظور تعیین عوامل مهم استعدادیابی در والیبال، پرسشنامه‌ای متشکل از شش قسمت، شاخص‌های آنتروپومتریکی، عملی و روان‌شناختی، ترکیب بدن، آمادگی جسمانی و مهارتی تهیه شد. غیر از این قسمت، یک قسمت نیز به نام سایر عوامل مهم از نظر مربی، در پرسشنامه لحاظ شد. تعداد پرسش یا عوامل در نظر گرفته شده در پرسشنامه برای شش قسمت اصلی ۲۸ مورد بود که برای هر یک از قسمت‌ها به ترتیب ۵، ۷، ۴، ۳ و ۶ است.

در این تحقیق، اطلاعات از طریق توزیع پرسشنامه در کلاس توجیهی مربیان باشگاه‌ها و کلاس مربیگری درجه یک و سه داخل کشور و یک کلاس مربیگری بین‌المللی در بحرین جمع‌آوری شد. پس از تکمیل و جمع‌آوری پرسشنامه‌ها (تعداد ۸۷

پرسشنامه در چهار گروه) کلیه اطلاعات مربوط به هر گروه در یک پرسشنامه خلاصه گردید و در مجموع چهار پرسشنامه که هر یک محتوای کلیه اطلاعات هر گروه از مریبان بود، برای انجام عملیات آماری آماده شد.

روش‌های آماری تحقیق

در این تحقیق، به دلیل نوع اطلاعات جمع‌آوری شده از ۸۷ مربی در چهار رده و سطح کاری و ارائه یک الگوی پیشنهادی، از دو آزمون «فریدمن» برای توصیف اطلاعات به صورت جداول و نمودار و آزمون «کروسکال - والیس» به منظور تعیین درجه اهمیت شاخص‌های شش‌گانه در پرسشنامه استفاده گردید. اختلاف بین عوامل درون هر یک از مجموعه شاخص‌ها از طریق آزمون (X²) نیز تعیین شد.

نتایج یافته‌های تحقیق

در این قسمت، یافته‌های تحقیق به صورت جدول و نمودار در دو بخش، مقایسه میانگین رتبه شاخص‌های شش‌گانه از نظر مریبان و نتایج مربوط به میانگین رتبه برای ۲۸ عامل مربوط به شاخص‌های شش‌گانه ارائه شده است. (جدول ۱ و ۲). در این قسمت، همچنین یازده شاخص برتر از شاخص‌های موجود در هر یک از مجموعه شاخص‌های شش‌گانه ارائه شده است (نمودار ۱).

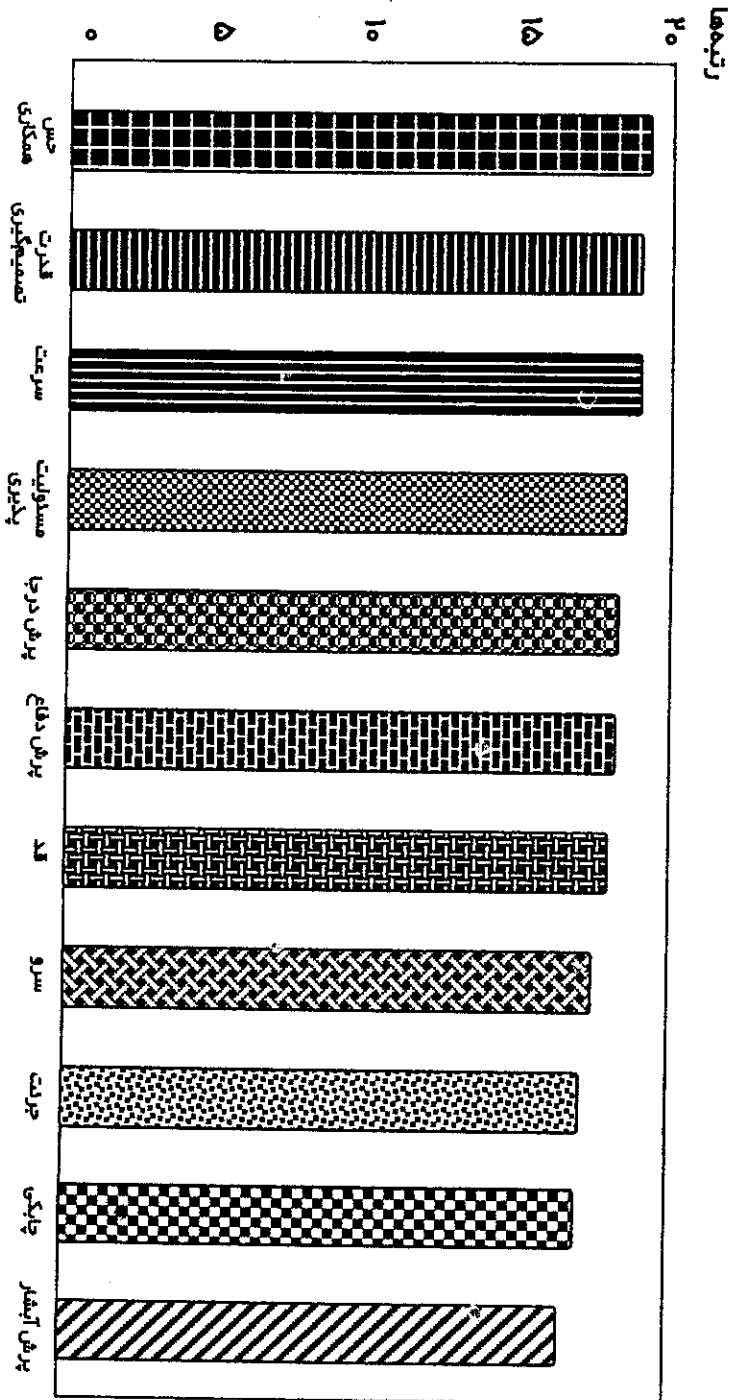
بحث و نتیجه‌گیری

بر اساس اطلاعات به دست آمده (جدول ۱) شاخص‌های آنتروپومتریکی از نظر مریبان باشگاهی اهمیت بیشتری دارد. نظر مریبان خارجی، مریبان درجه یک و مدارس به ترتیب در اولویت‌های بعدی قرار می‌گیرد. شاخص‌های آمادگی جسمانی، به نظر مریبان مدارس این بخش از اهمیت بیشتری برخوردار است و نظر مریبان خارجی، باشگاهی و مریبان درجه یک در رده‌های بعدی قرار می‌گیرد.

شاخص‌های مهارتی به نظر مریبان خارجی مهم‌تر از سایر موارد است، در حالی که از نظر مریبان باشگاهی شاخص‌های مربوط به ترکیب بدن از اهمیت بیشتری برخوردار است (جدول ۱).

جدول ۱. مقایسه میانگین رتبه شاخص‌های ششگانه از نظر مربیان

شاخص‌ها	مربیان	N	میانگین رتبه
آنتروپومتریکی	باشگاهی	۲۵	۵۸/۸۰
	مدارس	۲۴	۲۰/۱۹
	درجه یک	۲۱	۴۸/۲۴
	خارجی	۱۷	۵۰/۶۲
	مجموع	۸۷	
آمادگی جسمانی	باشگاهی	۲۵	۴۳/۳۰
	مدارس	۲۴	۵۱/۹۲
	درجه یک	۲۱	۳۶/۱۴
	خارجی	۱۷	۴۳/۵۶
	مجموع	۸۷	
مهارتی	باشگاهی	۲۵	۳۷/۹۶
	مدارس	۲۴	۵۱/۶۵
	درجه یک	۲۱	۳۶/۱۷
	خارجی	۱۷	۵۱/۷۶
	مجموع	۸۷	
ترکیب بدن	باشگاهی	۲۵	۶۲/۲۹
	مدارس	۲۴	۳۵/۵۴
	درجه یک	۲۱	۳۵/۴۵
	خارجی	۱۷	۲۸/۱۵
	مجموع	۸۶	
عملی	باشگاهی	۲۵	۴۵/۶۶
	مدارس	۲۴	۳۸/۶۹
	درجه یک	۲۱	۴۷/۳۸
	خارجی	۱۷	۴۵/۱۸
	مجموع	۸۷	
روان‌شناختی	باشگاهی	۲۵	۵۵/۵۲
	مدارس	۲۴	۴۴
	درجه یک	۲۱	۳۴/۲۶
	خارجی	۱۷	۳۹/۰۹
	مجموع	۸۷	

نمودار ۱. بازده شاخص برتر در استعدادیابی والیبال از نظر مربیان

شاخص‌های عملی نیز از نظر مریبان درجه یک در اولویت است، اما از نظر مریبان باشگاهی شاخص‌های روان‌شناختی بیشترین امتیاز را به خود اختصاص می‌دهد (جدول ۱).

در بخش تحلیل عوامل مختلف در هر یک از مجموعه شاخص‌های ششگانه از نظر مریبان، قد در بین شاخص‌های آنتروپومتریکی، سرعت در بین شاخص‌های آمادگی جسمانی، سرو در بین شاخص‌های مهارتی، نسبت قد - وزن در بین شاخص‌های ترکیب بدن، پرش دفاع در بین شاخص‌های عملی و حس همکاری در بین شاخص‌های روان‌شناختی مهم‌تر است (جدول ۲).

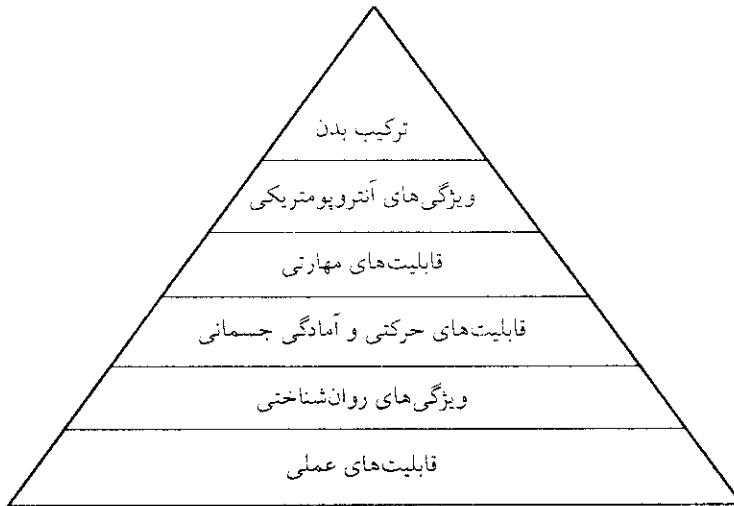
باتوجه به نتایج به دست آمده در این تحقیق مشاهده می‌شود عوامل یا شاخص‌های متعددی می‌تواند و باید در فرایند استعدادیابی در والیبال لحاظ گردد و نمی‌توان تنها به شاخص‌های یک حیطه خاص توجه نمود، اگرچه می‌توان ادعا کرد که شاخص‌های مربوط به برخی از حیطه‌ها در برخی از رشته‌های ورزشی بیشتر از بقیه سهم هستند. در بین یازده شاخص برتر معرفی شده از سوی مریبان (نمودار ۱)، در حیطه جسمانی دو شاخص سرعت و چابکی به چشم می‌خورد که توپودا (۱۹۷۱)، نیکولز (۱۹۷۳) و کمپل (۱۹۷۸) نیز از آن‌ها نام برده‌اند.

اسفرجانی (۱۳۷۹)، اسمیت و همکاران (۱۹۹۲)، سهیل و همکاران (۱۹۹۱) و بلوم فیلد (۱۹۹۵) نیز علاوه بر شاخص‌های مهم در والیبال به شاخص آمادگی جسمانی تأکید کرده‌اند.

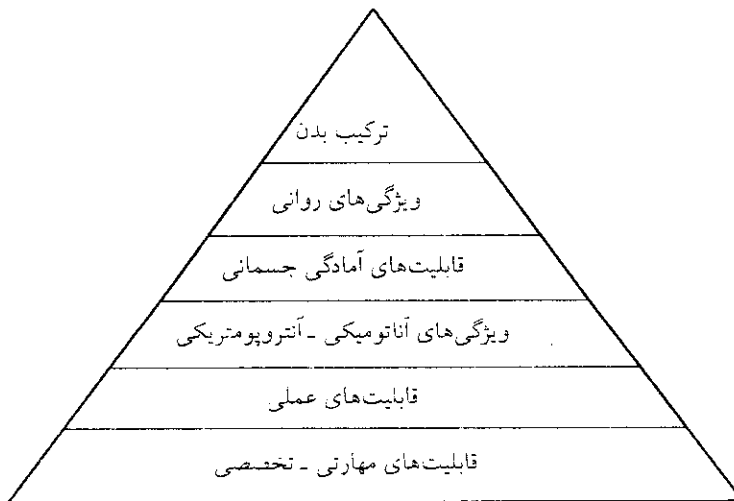
شاخص‌های آنتروپومتریکی، که بدون شک در استعدادیابی والیبال مهم هستند، ابعاد مختلفی دارند. قد در این یکی دو دهه اخیر یکی از مهم‌ترین شاخص‌های آنتروپومتریکی مطرح است. اسفرجانی (۱۳۷۹) نیز در مطالعه خود اندازه قد را شاخصی مهم در استعدادیابی والیبال ذکر کرده است. در این تحقیق، با توجه به معرفی سه شاخص ترکیب بدن، هیچ یک در بین یازده شاخص برتر قرار نگرفت. اگرچه نسبت قد - وزن بیشترین امتیاز یا رتبه را به خود اختصاص داده است (جدول ۲). تاینسن (۱۹۹۱) در مورد ترکیب بدن، درصد چربی را شاخص مهمی در والیبال می‌داند. پل و همکاران (۱۹۸۲): نیز از اهمیت ترکیب بدن در والیبال یاد کرده‌اند.

جدول ۲. نتایج میانگین رتبه برای ۲۸ عامل مربوط به شاخص‌های ششگانه (آزمون فریدمن)

۲۸ عامل مربوط به کلیه شاخص‌ها		میانگین رتبه
شاخص‌های آنتروپومتریکی	قد	۱۷/۶۰
	طول اندام تحتانی	۱۳/۸۰
	طول اندام فوقانی	۱۲/۸۴
	عرض شانه	۸/۳۳
	اندازه کف دست	۱۳/۶۶
شاخص‌های آمادگی جسمانی	قدرت	۱۴/۳۸
	سرعت	۱۸/۶۲
	توان	۱۳/۰۵
	استقامت عضلانی	۱۲/۳۵
	استقامت عمومی	۱۲/۸۲
	انعطاف‌پذیری	۱۵/۳۹
شاخص‌های مهارتی	چابکی	۱۶/۷۸
	سرو	۱۷/۰۶
	ارسال یا ساعد	۱۵/۴۶
شاخص‌های ترکیب بدنی	ارسال یا پنجه	۱۳
	آبشار مقابل دیوار	۱۱/۶۴
	وزن بدن	۷/۴۲
شاخص‌های عملی	درصد چربی بدن	۶/۰۴
	نسبت وزن به قد	۱۲/۵۲
	پرش درجا	۱۷/۶۸
شاخص‌های روان‌شناختی	پرش آبشار	۱۶/۴۳
	پرش دفاع	۱۷/۶۱
	قدرت نفوذ در دیگران	۱۳/۴۱
	حسن همکاری با دیگران	۱۸/۸۱
	مسئولیت‌پذیری	۱۷/۹۶
	جرئت	۱۶/۸۴
	تعهد	۱۵
	قدرت تصمیم‌گیری	۱۸/۶۶

الگوی پیشنهادی استعدادیابی برای والیبال بر اساس شاخص های معرفی شده در پرسشنامه طرح و نظر مربیان.

الگوی پیشنهادی استعدادیابی برای والیبال به نظر محقق

شاخص‌های عملی در این تحقیق در سه بخش، پرش درجا، پرش آبشار و پرش دفاع معرفی شده‌اند و هر سه در بین یازده شاخص برتر قرار دارند (نمودار ۱). اسمیت و همکاران (۱۹۹۱)، پل و همکاران (۱۹۸۲)، سهیل (۱۹۹۱) و بلوم فیلد (۱۹۹۵) نیز به پرش درجا به عنوان یک قابلیت مهم در والیبال تأکید دارند. متخصصان چینی و تایسن نیز بر همین عقیده هستند (۱۴).

بین تمام شاخص‌های مهارتی در نظر گرفته شده در این تحقیق، تنها مهارت سرو در بین یازده شاخص برتر قرار گرفت. این شاید به این دلیل است که سرو از نظر امتیاز یکی از مهم‌ترین مهارت‌هاست (نمودار ۱). مالینا (۱۹۹۷)، تایسن (۱۹۹۱) و سهیل و همکاران (۱۹۹۱) از شاخص‌های مهارتی در فرایند استعدادیابی قویاً یاد کرده‌اند (۱۴، ۹ و ۱۲).

در بین شاخص‌های معرفی شده در این تحقیق، اهمیت شاخص‌های روان‌شناختی بیشتر از بقیه به چشم می‌خورد (نمودار ۱). در این تحقیق، پس از تعیین یازده شاخص برتر در بین ۲۸ شاخص مورد نظر مشاهده شد که چهار مورد از پنج مورد پیشنهادی در بین یازده مورد برتر قرار دارد. اخیراً نیز عده‌ای از متخصصان اعلام نمودند که قابلیت‌های روان‌شناختی در بسیاری از مواقع نقش تعیین‌کننده‌ای دارد.

ثبات روانی، سطح اضطراب و دیگر ویژگی‌های شخصیتی به نظر کومادل در موفقیت ورزشی یک جوان دارای اهمیت زیادی است. به نظر وی سطح پایین عصبی بودن، ویژگی اصلی در تحمل خستگی و پذیرش فشار رقابت و تمرین است. در گزارش مربوط به مرکز انتخاب و آماده‌سازی قهرمانان والیبال در کانادا (۱۹۹۲) ویژگی‌های روان‌شناختی را به عنوان مهارت‌های روانی معرفی کرده‌اند (۱۱). حس همکاری، قبول و پذیرش فشار رقابت و تمرین، قدرت تصمیم‌گیری در رهبری از شاخص‌هایی است که به نظر مربیان برای بازی والیبال موفق مهم است.

کتابنامه

۱. اسفرجانی، فهیمه. مقایسه برخی از ویژگی‌های آنتروپومتریکی، فیزیولوژیکی و آمادگی‌های عمومی بدن بازیکنان دختر والیبال پایگاه‌های قهرمانی کشور با تیم ملی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه تربیت معلم، شهریور ۱۳۷۹.
۲. یادآور واحد، پروین. ارتباط بین برخی از ویژگی‌های آنتروپومتریکی و آمادگی عمومی بدن بازیکنان تیم ملی والیبال بانوان. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه تهران. زمستان ۱۳۷۶.

3. Australian Sports Commission - Sydney 2000 Games, Site TalentIdentification, file:///c:/My %20 Document/AUSTRLL.htm.
4. Bloomfield Fricker & Fitch, *Science and Medicine in Sport*, Second Edition, Blackwell Science, 1995, 206-212.
5. Bouchard, C., and J. Bruncelle, *Les qualites physiques et l'entrainement*. Quebec: Dept. D'Education Physique, Universite Laval, 1969.
6. Cherebetiu, G., *Medical Biological Selection Volleyball*, International volley tech, 2, 1992, 95-98.
7. Ercolessi, D., Centimeters in Practics, *The Coach*, Number 4. December. 2000, 26-29.
8. Komadel, L., *The Identification of Performance Potential*, The Olympicool of Sport Medicine, 1988.
9. Malina, Robert M., *Sportlight*, Spring 1977. File: IIQ:\.htm.
10. Puhl, J., Case, S., *Physical and Physiological Characteristics of Elite Volleyball Players*. Research Quarterly for Exercise and Sport. Vol. 53, No.3. 1989, 957-969.
11. Smith, D. J., Roberts, D., and Watson, B., Physical, Physiological and Performance Differences between Canadian National Team and University Volleyball Players. *Journal of Sports Sciences*, 10, 1996, 131-138.
12. Sohail, M., Boleach, L.W., Mayhew, J.L, Mcdole, S. Determination of Player Potential in Volleyball: Coaches Rating Versus Game Performance. *The Journal of Sports Medicine and Physical Fitness*, Vol. 31, No.2, Jun 1991, 161-164.
13. Team Canada Volleyball Center (1992) 2/6/2000 Selection Criteria and Talent Identification File: /My %20 Documents\TEAM-CAN.htm.
14. Thissen, M. Mayhew, J. Selection and Classification of Highschool Volleyball Players from Performance Tests. *The Journal of Sports Medicine and Physical Fitness*, Sept, 1991.